

MAGYARÁG

1933. Febr. 10

VIII. No. 41

2 lei

Tulajdonos: „Frída” S. A. bejegy. a Tör. Bihor Fsoe. 1798-1938

Felolga kiadó: Újv. PASZTOR EDENE

Alapította: PASZTOR EDE

Felolga szerkesztő: Dr. Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Dos. No. 810-1938. Ordonanța No. 15-1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea-Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

Kiáltványban ismertette programját az új kormány az ország népével

Bucuresti, febr. 8. A tegnapi minisztertanács után Calinescu helyettes miniszterelnök hosszú megbeszélést folytatott Miron Cristea patriarcha miniszterelnökkel, a kormány jövő programjáról.

A kormányprogramot tegnap este közzétették és azt az ország összes részeiben kifüggesztik. A manifestumot a kormány valamennyi tagja alá írta. A manifestumban felsorolják Románia összes bel- és külpolitikai irányelveit. Megállapítja a kormány, hogy több mint négymillió ember választott a front kiáltványára.

Románia békepolitikáját követ külpolitikájában az Uralkodó magas vezetése alatt. Egyik fő pontját képezi a kormány programjának a hadsereg. A tisztek helyzetén javítani fognak. A hadsereget megfelelő hadianyaggal fogják ellátni. A repülő egységek számát növelni fogják. Új haditengerészeti rendelkezéseket fognak legelőszörben eszközölni.

A pénzügyeket illetően intézkedéseket fognak tenni az adózási egyenlőség érdekében.

A lejt erélyesen meg fogják védeni. Az ipari tevékenységet fokozni fogják, az eddigi bányarendszert revízió alá veszik. Kiterjesztik az olcsó hitelek politikáját. A mezőgazdasági termelésen javítani fognak és a paraszt megélhetésének javítására mindent meg fognak tenni. Állandóan közmunkákat fognak végeztetni. A közlekedési hálózatot még jobban kiterjesztik.

Megkülönböztetett figyelmet fognak tanúsítani a falusi egészségügyi viszonyok iránt. Az anya- és gyermekvédelemre fokozott gondot fognak fordítani. Az iparosított átszervezik. A nemzeti munka elsőségének megfelelő figyelmet fognak fordítani.

A román írók számára nyugdíjintézetet állítanak fel. Meg-

oldják az elemi- és középiskolák oktatási problémáit.

Az igazságügyminiszter um folytatni fogja törvényegysé-

gesítő munkálatait. Teljesen újjászervezik a Legfőbb Semmitőszéket. Leltárt vesznek fel a közvagyonokról.

Kisebbségi miniszter a kormányban

A manifestum további részében a kormány a kisebbségekkel foglalkozik és ezért kisebbségi minisztert neveznek ki. Rámutat a manifestum arra, hogy milyen szilárd vo-

nalat folytat a kormány a történelmi kisebbségek jogainak biztosítására irányuló programjában. Megállapítja a manifestum, hogy szabadon megengedi az összes faji, nyelvi és val-

Figuerast kiűritették a köztársaságiak

A spanyol nemzetiek táborából érkező jelentések szerint a nemzeti haderő elfoglalta Ripol kerületi székvárost és ugyanekkor 34 községet szállott meg. A nemzeti csapatok nagyszámú hadianyagot zsákmányoltak. Sejo de Ulheri környékén a nemzeti haderő Puicerda irányába nyomult előre. Egy újabb jelentés szerint a köztársasági csapatok kiűritették Figuerast, mely kedd óta heves tüzési tűz alatt áll.

A Stefani távirati ügynökség közli a hírt, amely arról számol be, hogy Franco rendelkezett ki, amelynek értelmében a nemzeti parancsnokoknak az elfoglalt köztársasági katonákkal emberségesen kell bánniuk.

Az egyik francia lap hasábjain nyilatkozik Del Vajo, a köztársasági kormány külügyminisztere. Del Vajo többek között a következőket mondotta:

— A köztársasági kormány el van szánva arra, hogy az ellenállást a végsőkig folytatja. Spanyolország középső részén még hónapokkal lehet meghosszabbítani a küzdelmet. A köztársasági kormány tudatában van annak, hogy a helyzet

rendkívül nehéz, de azért bizakodással néz a végső helyzet elé.

Egy újabb párisi jelentés arról számol be, hogy Berar francia szenátor látogatást tett Burgosban. Berar szenátor utjáról nyilatkozott és kifejtette, hogy nem látja olyan súlyosnak Spanyolország és Franciaország között a viszonyt.

Franco meg akarja nyugtatni Franciaországot

Ciano gróf meglátogatta Pearce római angol nagykövetet és kijelentette, hogy Olaszország állásfoglalása a spanyol kérdésben Chamberlain római látogatása óta nem változott és a katonai győzelem kivívása után az olasz önkéntesek az utolsó szálig el fogják hagyni Spanyolországot. Ugyanekkor Franco kijelentette egy rádióbeszédében, hogy az új Spanyolország mgörzi teljes függetlenségét, nincs szándékában Franciaország felé eső határait megerősíteni, a határ közelében katonai jellegű repülőtere-

ket létesíteni, vagy bármily más olyan intézkedést tenni, amely Franciaországban nyugtalanságot kelthetne. — Ezzel szemben célzásokat tett arra, hogy a teljes hatalom átvétele után valószínűleg sor kerül a királyság visszaállítására, — amely kijelentés nyilván egyenesen Franciaország megnyugtatóására szolgál, hiszen Alfonz exkirály franciabarát érzelmei köztismertek.

— Burgosban ugyan több ízben nehéznemeyezték azt a nemzet körök — mondotta Berar —, hogy Franciaország miért nem záratta le annakidején légmentesen a katalán határt. Berar végül is kifejtette, hogy Franciaországnak még idejében képviselést kell létesítenie diplomáciai uton Burgosban, illetve Párisban

ket létesíteni, vagy bármily más olyan intézkedést tenni, amely Franciaországban nyugtalanságot kelthetne. — Ezzel szemben célzásokat tett arra, hogy a teljes hatalom átvétele után valószínűleg sor kerül a királyság visszaállítására, — amely kijelentés nyilván egyenesen Franciaország megnyugtatóására szolgál, hiszen Alfonz exkirály franciabarát érzelmei köztismertek.

— Burgosban ugyan több ízben nehéznemeyezték azt a nemzet körök — mondotta Berar —, hogy Franciaország miért nem záratta le annakidején légmentesen a katalán határt. Berar végül is kifejtette, hogy Franciaországnak még idejében képviselést kell létesítenie diplomáciai uton Burgosban, illetve Párisban

ket létesíteni, vagy bármily más olyan intézkedést tenni, amely Franciaországban nyugtalanságot kelthetne. — Ezzel szemben célzásokat tett arra, hogy a teljes hatalom átvétele után valószínűleg sor kerül a királyság visszaállítására, — amely kijelentés nyilván egyenesen Franciaország megnyugtatóására szolgál, hiszen Alfonz exkirály franciabarát érzelmei köztismertek.

ket létesíteni, vagy bármily más olyan intézkedést tenni, amely Franciaországban nyugtalanságot kelthetne. — Ezzel szemben célzásokat tett arra, hogy a teljes hatalom átvétele után valószínűleg sor kerül a királyság visszaállítására, — amely kijelentés nyilván egyenesen Franciaország megnyugtatóására szolgál, hiszen Alfonz exkirály franciabarát érzelmei köztismertek.

ket létesíteni, vagy bármily más olyan intézkedést tenni, amely Franciaországban nyugtalanságot kelthetne. — Ezzel szemben célzásokat tett arra, hogy a teljes hatalom átvétele után valószínűleg sor kerül a királyság visszaállítására, — amely kijelentés nyilván egyenesen Franciaország megnyugtatóására szolgál, hiszen Alfonz exkirály franciabarát érzelmei köztismertek.

ket létesíteni, vagy bármily más olyan intézkedést tenni, amely Franciaországban nyugtalanságot kelthetne. — Ezzel szemben célzásokat tett arra, hogy a teljes hatalom átvétele után valószínűleg sor kerül a királyság visszaállítására, — amely kijelentés nyilván egyenesen Franciaország megnyugtatóására szolgál, hiszen Alfonz exkirály franciabarát érzelmei köztismertek.

Ajándékakciónk 15-ik száma

Módosították a cég-törvényt

A céhalakulásokat felülvizsgáló bizottság hatáskörét kiszélesítették

Bukarest, febr. 8. A munkaügyi minisztérium rendeletével módosította a cég-törvényt. Eszerint a munkaügyi minisztérium bizottságot jelöl ki, amelynek tagjai a munkaügyi igazgató, a munkaügyi minisztérium jogügyi osztályának főnöke, továbbá két munkás, két magántisztviselő vagy

két kisiparos, akiket a miniszter nevez ki. A bizottság elnöke a munkaügyi államtitkár. A bizottság bevizsgálja az összes céhalakulási jegyzőkönyveket, elrendelheti az iratok kiegészítését, vagy pedig beidézheti az alapító tagokat, esetleg meghatalmazottakat, kikérheti a szakkamarák véleményét. A

bizottság kérheti az alapszabályok módosítását is, ha azok nem felelnek meg a törvényes előírásoknak. A bizottság nem csak a törvényes előírások teljesítése, hanem a cég elismerésének hasznossága felett is véleményt mond politikai, gazdasági, vagy társadalmi szempontból.

15

szelvény

amely összegyűjtve feljogosít 1939. január — február hónapban tartandó ajándékakción való részvételre.

Megőrült az anya, amikor meglátta, hogy gyermekeit megölte a füst

Megrázó családi tragédia Balti megyében

Bukarest, febr. 8. Megrázó családi tragédia történt tegnap a Balti megyei Comoreni községben. Cribnic Anna, miután szalmával befűtött a kemencébe, aludni küldte két gyermekét, az öt éves Paulinát és a két éves Máriát, majd

álátogatott a szomszédba, ahonnan csak néhány óra múlva tért haza. Időközben a kemencéből kiszűrődött a szalma füstje és megfojtotta a két alvó gyermeket. Cribnic Anna, amikor meglátta két halott gyermekét, elvesztette

lelki egyensúlyát. Örülési roham tört ki rajta, amely olyan súlyossá vált, hogy néhány órai borzalmas szenvedés után meghalt. A tragikus eset az egész megyében nagy részvétet váltott ki.

Városi főorvos, akiről kiderült, hogy nincs doktori diplomája

Hatalmas társadalmi botrány Craiován. Letartóztatták az ál-főorvost

Bucuresti, febr. 8. Nagy felzúgást keltett, hogy a dolji ügyesség több feljelentés alapján vizsgálatot indított Craiova város főorvosa ellen. A feljelentők ugyanis azt hangoztatták, hogy a főorvosnak nincs meg a szabályszerű orvosi képesítése. A több napon megbeszélés nélkül tartó vizsgálat a következőket állapította meg Dogariu Ioan, Craiova főorvosa, miután letette az érettségit, beiratkozott az egyetem orvosi fakultására, ahol azonban csak az első évet végezte el. Ezután rendetlen életmódot folytatott, egészen átadta magát az alkohol élvezetének és egyetlen képesítő vizsgán sem jelentkezett. Ennek dacára azonban sikerült egy bizonyítványt szereznie, mely feltünteti, hogy az orvosi fakultás 7 évét szabályszerű vizsgákkal befejezte és orvosi diplomát nyert.

Ennek a bizonyítványnak a birtokában Iaşiba utazott, ahol senki sem ismerte és egy pályázattal kapcsolatosan pályamunkát nyújtott be, (amit valószínűleg más csinált meg). — Az orvosi diploma lassan megalapozta karrierjét. Katonai szolgálati idejét már, mint orvos-hadnagy töltötte ki. Volt ezredének nyilvántartási könyveiből azonban megállapítható, hogy „dr. Dogariu Ion hadnagy” törzslapján a következő érdekes észrevétel szerepel: — „Hozzá nem értés és előképzett-

ségi hiány, áthelyezve”. Dogariu Ion ennek dacára, rövid idő múlva elnyerte Craiova város főorvosi tisztségét. Keze alatt egymás után halnak el a város polgárai. Végül is több felháborodott lakos feljelentéssel folyamodott a közegészségügyi minisztériumhoz. A feljelentések alapján a miniszteri-

um az ilfovi törvényszékhez átíratot intézett, azzal az utasítással, hogy azonnal indítsák meg a vizsgálatot. A vizsgálat eredményeként csakhamar megállapítást nyert, hogy Dogariu Ion hamis orvosi diplomával rendelkezik. Letartóztatták és Bucurestibe szállították.

A szeptemberi „háború” epilógusa

Két gyermeket megölt, ötöt megsebesített a híd alatt talált bomba

Berlin, febr. 8. Egy hétfőgyű gyermekcsoport, játszadozás közben a Märisch Schönberg-i híd alatt egy bombát talált és játszadozni kezdett vele. Játszadozás közben a bombát

felrobbant és a helyszínen megölt a gyermekek kettőt, míg a többi öt könnyebb-súlyosabb sebesülésekkel menekült. Megállapítást nyert, hogy a bombát még az elmúlt év

szeptemberében, a háborús feszültség idején tették a híd alá a csehek, hogy szükség esetén a híd bármikor felrobbantatható legyen.

Gyermekehulla a fásládában

Nagybánya, febr. 8. A rendőrség jelentette, hogy a barak-kórház közelében egy ismeretlen, munkáskülsejű férfi koporsó alakú ládát földelt el a sötétség leple alatt. A rendőrségről azonnal kiszállottak a jelzett helyre, ahol a földből egy fásláda került elő. A láda

ban egy fejletlen csecsemő

holtteste volt. Rövid nyomozás után megállapították, hogy a kis holttestet Herman Mihály munkás ásta el, akit előállítottak. A munkás elmondta, hogy felesége néhány nappal ezelőtt koraszülött csecsemőnek adott életet. A gyermek néhány óra múlva meghalt. Ugy határoz-

tak, hogy az esetről nem értesítik a hatóságokat, hanem titokban elföldelik a holttestet. A rendőrség a rejtélyesnek látszó ügyben tovább folytatja a nyomozást. — Azt akarják megállapítani, hogy a munkás és a felesége milyen okból hallgatták el a halálesetet a hatóságok előtt.

Jelentkezésre szőllitották fel az ország legtöbb városában az állampolgársági listából törölt vagy kimaradt egyéneket

Nagyváradon egyelőre nem kell jelentkezni

A fővárosi rendőrség a következő felhívást bocsátotta ki: A rendőrség idegen ellenőrzési osztálya tudomására hozza mindazon polgároknak, akik az állampolgárság felülvizsgálása alkalmával az alant felsorolt csoportok valamelyikébe tartoznak, hogy haladéktalanul jelentkezzenek a rendőrség idegenellenőrző osztályán, az utazási igazolványt helyettesítő személyazonossági igazolvány átvétele végett. Jelenkezni tartoznak:

1. Mindazok, akik az állampolgársági jog felülvizsgálásakor bírósági határozat alapján állampolgárságukat elvesztették és ez a döntés jogerőre emelkedett.

2. Mindazok, akik az állampolgárság elnyeréséről és elvesztéséről szóló törvény 56-ik cikkelyének előírásai alá esnek.

3. Mindazok, akik az idegen ellenőrzésről szóló törvény kilencedik cikkelyének harmadik bekezdése értelmében mentesültek az ellenőrzés alól, mivel Romániában születtek és az ország területén megállapodott szűlők által neveltettek, továbbá sohasem voltak idegen állam alattvalói, vagy nem állottak idegen állam védelmében és akik nem román etnikai származásúak. 4. Mindazok, akik az igazságügyminisztérium által naturalizálás révén öhajtották elnyerni a román állampolgárságot, mely célból az előírt hirdményeket is megjelentették a Monitorul Oficialban, a jelenben pedig nincsenek abban a helyzetben, hogy idegen utlevélet szerezzék. 5. Akik nem vehetnek igénybe semmilyen állampolgárságot. 6. Politikai menekültek és katonaszökevények. 7. Mindazok a nem román etnikai származásúak, akik jogukat nem érvényesítették és akiket a csatolt területeken kihagytak az állampolgársági jegyzékből. 8. Mindazok, akiknek ezideig tartózkodási engedélyük volt a birtokukban, azonban nem bírtak szabad mozgást biztosító igazolvánnyal, mivel az új törvény ezeket hatálytalanította. Hasonlóképpen jelentkezni kötelesek felülbélyegzés miatt a Nansen-utlevéllel rendelkezők. A szegénysorsuk kötelesek hatóságilag kiállított szegénységi bizonyítványt bemutatni.

Akik az országban foglalkozást üznek, tartoznak a nemzeti munka védelméről szóló törvényben megállapított illetékeket lefizetni. Önálló kereskedők, iparosok, vezető műszaki, vagy irodai állásban levők,

szabadfoglalkozásuk, tőkepénzesek, vagy kereskedelmi utazók 10.000 leit fizetnek. Nem vezető állásban levő tisztviselők, képesített munkások és hasonlóak, valamint mozgáru-sok 2000 leit fizetnek. Képesítéssel nem rendelkező munkások és napszámosok illetéke 1000 lei. Akik egyik csoportba sem tartoznak 500 leit fizetnek. Az illetéket a Nemzeti Bank fiókjánál kell lefizetni a belügy

minisztérium rendelkezésére az építkezési alap javára és az erről szóló nyugtát a kérvényhez kell csatolni. A feleség és a kiskorú gyermekek külön illetéket nem fizetnek. A foglalkozást üző kiskorúak azonban kötelesek külön illetéket fizetni. Mindazok, akik ezen rendelkezéseknek nem tesznek eleget a nemzeti munka védelméről szóló törvény büntető rendelkezései alá esnek.

A fővárosi rendőrség felhívásához hasonló rendelkezést adott ki eddig a temesvári és szatmári rendőrség is.

Kolozsváron és Nagyváradon nem adtak ki hasonló rendelkezést. Valószínűleg Nagyváradon

nem is kerül sor az állampolgársági listából töröltek és kimaradtak jelentkezésére, csak miután az állampolgársági revízió véget ér.

Miután nagyon sokan érdeklődnek még most is, hogyan kaphatják meg az állampolgárságot, ha az összeírásból kimaradtak, újlólag közöljük, hogy a törvény egyedül a naturalizálás módját engedi meg, ez azonban nagyon nehéz, mert külön törvény szükséges minden egyes személy részére. Kivételt képeznek a román etnikai eredetűek, akik elismerés útján szerezhetnek állampolgárságot.

Még életében beköltözött kriptájába a különönc egyiptomi milliomos

Kripta, amelyben türdősoba és teleton is van

Kairó, febr. 8. Egyiptom leg gazdagabb embere, Zaki Okasa bankár elrendelte, hogy építsenek számára luxus-kriptát.

Az épülő sírboltba még maga Okasa sem ment be és csak akkor tekintette meg, amikor már teljesen elkészült. Ekkor azonban olyan nagy mértékben nyerte meg tetszését a majdan örök lakásának beren-

dezése, hogy azonnal elhatározta, miszerint még életében bevonul a kényelmes és házias sírboltba.

Elhatározását tett követte, úgyhogy azóta sírboltjában lakik és ott is fogadja ismerőseit és barátait is.

Az igazság kedvéért azonban tudni kell, hogy Zaki Okasa

sírboltja alapvetően különbözik más földi halandó kriptájától. Nála ugyanis több, a leg- raffináltabb keleti kényelemmel berendezett szoba található, sőt a modern fürdősoba sem hiányzik. A telefon ott is természetes és központi fűtés csak azért nincs, mert az ilyesmi az állandó meleg időjárást tekintve teljesen felesleges.

Nagy tolvajnak nem érdemes kis lopással kísérletezni

London, febr. 8. — A City egyik zsufolt autóbuszához a napokban a rendőrt hívták, mert egy fiatal hölgy nem akarta elereszteni egy jól öltözött férfi gallérját, azt állítva arról, hogy táskájából kilopta pénzét. Bár az illető váltig tagadta és a felületes motozásnál nem is találták meg nála a pénzt, másrészt pedig igazolni is tudta magát, a rendőr mégis bekísérte a legközelebbi őrszobára.

Az első dolguk volt a rendőröknek természetesen, hogy alapos motozásnak vetették az illetőt alá. De a pénz nem került elő. Már-már arra gondoltak, hogy az őrszemes rendőr a legnagyobb baklövést követte el, azzal, hogy bekísérte az ártatlan embert, amikor a télikabátjának belésében valamilyen furcsa dologra lettek figyelmesek. Kifejtették a bélést és ekkor egy csodálatosan szép gyöngyso került napfényre.

Nem volt semmi kétség az iránt, hogy így a véletlen játszotta rendőrkékre annak a vakmerő betörésnek egyik tettesét, amelyet néhány héttel

előtt hajtottak végre az egyik nagy londoni ékszerüzletbe és amelynek ügyében hiába nyomozott a Scotland Yard.

A károsult hölgynek alig néhány fontnyi vesztesége ezerszeresen megtérült, mert a biztosítótársaság, amely az ékszerkereskedéssel szemben obligóban van, rendkívül magas jutalmat tűzött ki a nyomra- vezetőknak.

Bereftvával vágta el alvó felesége és három gyermeke nyakát egy örült gazdálkodó

Dunaföldvár, febr. 8. Borzalmas módon irtotta ki családját Kócé János dunaföldvári gazdálkodó. Kócé, aki a világháborúból mint százszázalékos rokkant tért haza, pillanatnyi elmezavarában borotvával

átvágta alvó felesége és három kiskorú gyermeke nyakát. A szörnyű verengés után Kócé magával is végzett. A borzalmas rémtett nagy megdöbbenést keltett a környéken.

Iskolakönyvek kötését

a legolcsóbban vállalja a

PÁSZTOR EDE cég

könyvkötészet, Pápa Mihai Viteazul 4.

Mennyi aranya van a világ legnagyobb bankjának?

Miért volt szükség az Angol Bank aranykészletének megváltoztatására

Rövid jelentés adta hírül az elmúlt héten, hogy az Angol Bank aranykészletének újraértékeléséről az angol pénzügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be az alsóházban. Ez az operáció logikus következménye a január 6-i aktusnak, amikor az Angol Bank fedezetéből 200 millió font sterlinget a valutakiegyenlítési alapra vettek el és a bankjegyek forgalmát megkettőzték.

A január 6-iki művelet.

Miben állott ez az eljárás? Előbb néhány számot mutatunk be:

Amidőn ezt a műveletet végrehajtották, az angol kibocsátás összege 556.4 millió font sterling volt, amelynek a fedezete vegyes volt (arany és aranyértékű járadék 326.4 millió font állampapír 230 millió). Az egész kibocsátás aranyfedezete tehát 50.6 százalék.

Mi történt január 6-án?

A 326.4 millió font aranyból 200 milliót valutakiegyenlítési alapra vettek át, tehát a aranyalap 126.4 millióra csökkent, az állampapirokkal fedezett bankjegy összege pedig 230 millióról 400 millió fontra emelkedett.

Eszerint tehát az angol bankjegy kibocsátás aranyalapja 59 százalékról 24 százalékra csökkent.

Az Angol Bank aranykészletének újjaértékelése.

Ez volt a grossomodo helyzet, amidőn február 2-án bekövetkezett: az aranykészlet felértékelése.

Itt a helye, hogy kimutassuk, hogy a fenti 24 százalékos aranyfedezet nem reális értékben képviselte az aranykészlet és a forgalomban levő bankjegyek közötti értéket. A valóságban az Angol Bank mérlegében az aktívában az aranykészlet (a 200 millió font sterling átvétele után megmaradt 126.4 millió) nem reális árfolyamon volt felértékelve, a mely 150 shilling unciánként, — hanem az 1931 szeptember 20-i fontsterling kurzuson, a mikor egy uncia finom arany csak 85 shilling volt. Már pedig az Angol Bank nem ezen az utóbbi áron vesz és ad el aranyat. A normális helyzethez való visszatérés tehát szükségessé mutatkozott.

Az alsóházban benyújtott törvényjavaslat tehát csak egy meglevő helyzetet szentesít, amikor az aranykészlet értékét a realitásnak megfelelően állapítja meg.

A fontsterling új fedezeti százaléka.

E számítások alapján a 126.4 millió font sterling aranyfedezete a valóságban 220 millióra fog emelkedni, az aranyfedezet tehát az eddigi 24 százalékról 42 százalékra emelkedik majd.

lékről 42 százalékra emelkedik majd.

A jövőben — a benyújtott törvényjavaslat szerint — az Angol Bank aranykészletét hetenként felértékelik az aranyforgalmi értékének megfelelően.

Másrészt a javaslat kimondja még, hogy a január 6-án 400 millióra emelt bankjegyforgalmat újból 300 millióra csökkentik.

Egyidejűleg elhatározták, hogy az új felértékelésből eredő többletet szintén a valutakiegyenlítési alapra használják fel. Ezzel a valutakiegyenlítési alap 400—450 millió font sterlingre emelkedik — ami — hivatalos kurzuson is, több mint 300 milliárd lei.

A gondos anya tudja, hogy a Diana sósborszeszt betegségek ellen használhatja, be-dörzsöléssel elejét veheti a meghülésnek.

Cigányok tömegmérgezése a metilalkoholtól

A mulatság után öten meghaltak, tizenegyen súlyos betegen a kórházba kerültek

Prága, febr. 8. A Presov és Velki Sarés-i csendőrség vizsgálatot indított a környékbeli cigányok tömeges alkohol-mérgezése ügyében.

Egy 58 éves cigány mulatságra hívta meg barátait és né-

hány korsó alkoholt bocsájtott rendelkezésükre. A mulatság után 62 cigány megbetegedett. Közülük 19-et beszállítottak a kórházba. Öt meghalt, közöttük egy 11 éves gyermek. A többiek állapota igen súlyos.

A hatóságok megállapították, hogy a cigányok metil-alkoholt fogyasztottak. A vendéglátó cigány azzal védekezett, hogy ő nem metil-alkoholt, hanem de-naturált szeszt adott vendégeinek. A nyomozás folyik.

Vissza kell fizetni a jogtalanul felvett képviselői napidíjakat

54.000 lej visszatérítésére kötelezte a nagyváradi bíróság Filip Victor volt averescanus képviselőt

A legutolsó Averescu kormány hirtelen bukása, emlékeztet, igen sok bonyodalmat okozott. A bonyodalmak sok esetben perre vezettek és ilyen per került eldöntésre tegnap a nagyváradi táblán is. Dr. Filip Victor volt averescanus képviselő ellen ugyanis az állam képviselőjében dr. Popescu Aurel keresetet adott be és ebben 54.000 lej jogtalanul felvett napidíj visszatérítését kérte.

A kereset szerint ugyanis a volt averescanus képviselő 1927 júliusától 1927 októberéig terjedő időre felvett 32.000 lej képviselői napidíjat, amikor a képviselőházat már feloszlatták. Ezenkívül március 15-től október 15-ig felvette a felemelt napidíjat — 22.000 lejt —, olyan törvény alapján, amelyik a hivatalos lapban nem is jelent meg, mert időközben az Averescu kormány hirtelen megbukott és már nem volt idő a törvény kihirdetésére.

A törvényszék előtt dr. Filip Victor azzal védekezett, hogy a felvett pénzt, csak a parlamentnek van joga visszakövetelni. Ezzel szemben dr. Popescu Aurel azt vitatta, hogy a képviselőket az állam fizeti és a jogtalanul felvett

pénzt — az állam követeli vissza. A törvényszék el is marasztalta dr. Filip Victor és kötelezte a jogtalanul felvett napidíjak visszatérítésére.

Dr. Filip felebbezést jelentett be az ítélet ellen. A tábla tegnapi tüzte ki a tárgyalást.

A tárgyaláson azonban dr. Filip nem jelent meg, a felebbezést sem nem indokolta, sem felül nem bélyegezte és így azt a tábla elutasította és kötelezte Filip Victor a felvett összeg visszatérítésére.

Holland lap Románia politikájáról

Öfelsége a kormány átszervezésével az építő munkát akarja gyorsítani

Hága, febr. 8. A holland sajtó nagy figyelemmel kíséri a román belpolitika alakulását. A lapok feltűnő helyen számolnak be a kormány átszervezéséről. A „Het Vaderland” azt írja, hogy Öfelsége II. Carol király a bel- és külpolitika direktíváinak megváltoztatása által meg akarja gyorsítani az építő munka menetét. Az Ural kodót a következő irányelvek vezetik: a hadsereg felszerelése, a belpolitika összpontosítása és együttműködés a kisebbségekkel. A lap Románia gazdasági helyzetével foglalkozva, elismeréssel ír Mitita Constantinescu volt nemzetgazdasági

miniszterről, aki az kormányban a pénzügyminiszterium vezetését vette át.

A „Het Vaderland” a továbbiak során kifejti, hogy a romániai politikai pártok feloszlása nem jelentette a belpolitikai élet megmerevítését. A politikai pártok tisztázták a Nemzeti Ujjászűlés Frontjában, — amely a kormánnyal egyetértésben dolgozik az ország érdekében.

A holland lapok részletesen közlik Gafencu belgrádi nyilatkozatát és tárgyalják az ezzel kapcsolatos külpolitikai kérdéseket is.

Londonban hej, van számos ucca és minden uccában magyar szobalány

Erdélyi urileány, aki Londonban cselédnek áliott be, leírja az angol fővárosba szakadt magyar nők életét. Londonban türhető, vidéken kibírhatatlan a helyzet

Kézdivásárhely, febr. 8. Erdélyes és az erdélyi magyar nők külföldi kenyérkeresetének egyik lehetőségére jellemző levelet hozott a posta a háromszékmegyei Bereck községbe. A levél Londonból érkezett. Írója egy berecki uricsalád fiatal leánygyermeké, Viktória.

Azt írta meg a messze idegenből küldött levélben, hogy miképpen helyezkedett el az angol világbirodalom fővárosában háztartási alkalmazottként.

Pillanattfelvételek a londoni uricsalád háztartásából.

— A munka reggel fél 8 óra körül kezdődik, — kezdi beszámolóját az érettségizett háztartási alkalmazott a londoni viszonyokról. — Egy helyen vagyok egy Gyöngyi nevű magyar kislánnyal. Ő a gyermekek mellett, én a háztartásban. Én főzök és én takarítok. Aztán itt nem úgy megy a takarítás, mint nálunk. A főzés sem. A szobák padlóját teljesen betakarják szőnyeggel. — Azokat sohasem szedik fel, de azért soha sincs por, mert a takarítást porszívógéppel végzik. Nagymosás sincs a háznál. A butorok borzasztó egyszerűek és célszerűek. Minden ami mozdítható, gumikereken gördül. Az angol nem dobja ki régi butorát, ha az már nagyon kopott. Meglátja kegyelettel és a butor annál szebb, minél régebb. A lakásban különben semmi porfészkét nem tűrnek meg. A függönyök egyszerű kartonból készülnek. — Kézimunka sehol sincs. Mindenki külön szobában alszik, de ágy az egész lakásban nincsen. Az ágyat heverő helyettesíti, igen eredeti és praktikus megoldásban. A heverőn matrác van. A párnák sem olyan, mint nálunk. A fej alá két kis párnát tesznek, éppen csak elfér az ember fej rajtuk. Paplan nincs. Finom gyapjufakarók pótolják. Reggel az ágyat úgy vetik meg, hogy este csak a takarót kell leszedni és már azonnal készen áll lefekvésre. A mi nagy párnáinkból itt hatot tudnának készíteni.

— Jó magyar gyomor nehezen szokná meg a kosztot! — írja beszámolójában a berecki urileány. — Az ételek roppant egyszerűek. Nagyot nézne az, aki szeretné a gyomrát, ha látná, hogy mivel él a hatalmas angol nemzet! Csak hogy ebben az angoloknak van igazuk.

— Reggel fél kilenckor van

a reggeli: tea, vaj és piritós kenyér. A teát tejjel isszák. A tejes kávét nem ismerik. Egy órákor van az ebéd. Legtöbbször üres főzelék. De nem ám jól berántva, tejfölösen, ahogy mi készítjük! Megfőzik sósvízben s aztán vajjal leöntik. — Utána valami egyszerű tészta következik. Délután 5 órákor ismét tea, este nyolckor — vacsora. Ekkor levest is főznek. Leves után még következik valami. Hal is gyakran van, gyümölcs is. Különösen banán, ami itt nagyon olcsó. Finom a sajt, a tejfel, amit itt édesen használnak és csak tészta mellé. Ha valami maradék van, azt másnap, sőt harmadnap is elfogyasztják. A maradék főzeléket felereszlik levesnek. Általában a gyomrukra nem sokat adnak. Hus egy héten egyszer-kétszer van, az is marhahús. Azért van mit enni! Sőt ez a táplálkozás sokkal egészségesebb, mint a zsíros, fűszeres, magyar koszt. Nincs is itt elhízott ember és

annyi gyomorbajos, mint nálunk.

Sovány a koszt, de pazar a tálalás.

— Hanem a tálalás, — írja a háromszéki leányka s szinte érezzük az angol háztartás gazdagsága fölött érzett ámulatát, — az pazar! Az asztalra sok gyönyörű edény és evőeszköz kerül. Az abroszt csak a reggelizés terítik. Más étkezési alkalommal csak kis csip keterítők kerülnek az asztalra a tányérok alá. Az asztalt különben különböző tányérokkal és poharakkal díszítik. — Sokszor kacagunk azon Gyöngyivel, hogy az ebéd egy kis maradék, de a teríték olyan, mintha legalább is öt-hat fogást tálalnának. És akkor sem gazdagabb a „menü”, ha vendég van a háznál.

Milyen Londonban a „nagysága” és a „nagyságos ur”?

A londoni levél még néhány jellegzetes színtörténetet ad arról a viszonyról, amely Londonban

van a háziak és a háztartási alkalmazottak között.

— Nagyon kedves és finom emberek a háziak. Nem úgy bánnak az emberrel, mint nálunk bánnak a cseléddel. Ha van valami kívánságuk, úgy közlik velünk mintha szíveséget kérnének és az elvégzett munkát mindig megköszönik. Kétszer egy héten van „kimenő”. Délután 2 órától másnap reggelig szabad az alkalmazott. Fizetésem heti egy font.

A berecki urileány még azt is elmondja levelében, hogy állását nagyon szereti és cseppet sem érzi magát kevesebbnek azért, mert dolgozik egy londoni háztartásban. De azt is megírja, hogy nem minden Angliába szegődött magyar lánynak van ilyen jó dolga. Sokan vannak ugyanis olyanok, akiket elhelyező irodák csábítottak ki s azokat rendszerint vidékre küldötték. Ott aztán annyi a dolguk, hogy „borzasztó”. Ha pedig nem felelnek meg, akkor — elbocsátják őket. És sokan vannak olyanok, akik nem felelnek meg, mert nem tudnak eléggé angolul. S ha az ilyenek kiesnek állásukból, rettenetes sors vár rájuk, amitől az Isten őrizzen! — írja F. Viktória és elhisszük neki, hogy igaz is amit írt.

— Ha azonban az ember tudja a nyelvet, ügyes és becsületes — írja levelében és jó helyre kerül, nem rossz. Jobb mint otthon egy hivatalnoknőnek.

Calinescu helyettes miniszterelnök és dr. Zigre Miklós kultuszminiszter

táviratban köszönték meg Biharmegye prefektusának üdvözlését

Nagyvárad, február 8. Az új Miron Cristea kormány megalakulása alkalmából Georgescu ezredes, Biharmegye prefektusa táviratilag üdvözlötte Armand Călinescu helyettes miniszterelnököt, valamint dr. Zigre Miklós kultuszminisztert, Bihar illusztris fiát és kifejezte előttük Biharmegye lakosságának jókívánságait.

Az üdvözlésre tegnap érkezett meg a válasz. Mind Armand Călinescu helyettes miniszterelnök, mind dr. Zigre Miklós kultuszminiszter megleghango táviratban mondanak köszönetet Georgescu ezredes-prefektusnak Biharmegye lakossága nevében kifejezett jókívánságokért.

Dr. Cioloca Emil neveztek ki Temesvár pénzügyigazgatójává

Nagyvárad, febr. 8. A pénzügyminiszterium dr. Cioloca Emil, a nagyváradi pénzügyigazgatóság osztályfőnökét Temesvár pénzügyigazgatójává nevezte ki. Dr. Cioloca Emil már át is vette hivatalát.

Dr. Cioloca Emil a fiatal tisztviselőgeneráció egyik legképzettebb és legkiválóbb tagja, aki nagyváradi működése során általános rokonszenvet érdemelt ki. Horia Niculescu, nagyváradi kivetési pénzügyigazgató inspektorra történt előléptetése után dr. Ciolocot kombinálták a nagyváradi kivetési pénzügyigazgatóság ve-

zető-állásába, miután azonban a temesvári pénzügyigazgató nyugdíjazták — dr. Cioloca Emil a Bánság fővárosába nevezte ki a miniszter.

Értesülésünk szerint Horia Niculescu inspektor a nagyváradi kivetési pénzügyigazgatóság ügyeit tovább zsirálja.

Nem kell feltüntetni a bejelentőlapon a szolgálati személyzetet

Bucuresti, febr. 8. Az új bejelentési törvényrendelettel kapcsolatban közli a fővárosi rendőrség, hogy a szolgálati személyzetet a munkaadóknak nem kell felvenni a bejelentési lapba, tekintettel arra, hogy ea-

cselédek nem albérlők, hanem fizetéses alkalmazottak.

Ha fáradt, dörzsölje be testét Diana sóshorsszesszel. Hatása gyors és biztos.

Három évre ítélte a büntető-tábla a gyermekgyilkos szalárdi nagyanynát

Spitz Ignácné, aki leánya törvénytelen gyermekét a félreeső helyre dobta, azzal védekezett, hogy a gyermek halva született

(Nagyvárad) A vádlott Spitz Ignácné, 43 éves, szalárdi lakos. A vád: Megölte és félreeső helyre dobta 21 éves Magda leánya törvénytelen gyermekét.

Spitz Ignácné a múlt év szeptember óta vizsgálati fogásban van. A hat hónapos fogáság érzéketlenné tette az asszonyt. Szürke kabátban, drapp kendőben áll a bíróság előtt. Egyetlen arcizma sem mozdul a tárgyalás alatt. Nem mutat sem örömet, sem fájdalmat leánya feltűnésekor sem.

Szenvtelenül hallgatta a táblai ügyész vádiratát. A vádirat szerint Spitz Magdának udvarolt egy Szabó János nevű fiatalember. A viszonyának nyomai mutatkoztak de 9 hónap múlva Spitz Magda ismét a régi alakjában jelent meg. Gyermek azonban sehol sem volt. A falu a szájára veszi a leányt és kiszáll a csendőrség és az orvosi bizottság. Kiderült a titok. Spitz Magda megszülte gyermekét, az édesanyja pedig a gyermeket halva a félreeső helyre dobta. Mikor halt meg az újszülött gyermek, mitől halt meg?

A tárgyalás során erre a kérdésre akarnak világosságot deríteni.

Nem öltem meg!

Spitz Ignácné tudja, hogy mivel van vádolva. A félreeső helyre dobta a gyermekét.

Dumitrescu elnök felvilágosítja: és megölte a kis gyermeket.

Az asszony kétségbeesetten védekezik: — Nem öltem meg. Amikor beléptem a szobába, a lányom önkívületi állapotban feküdt. A gyermek mellett holtan. Nem tudtam, hogy mit csináljak, felkaptam a gyermeket és a félreeső helyre szaladtam vele. Azért voltam annyira megzavarodva mert váratlanul jött az egész, a leányom eszméletlen, a gyermek pedig holt volt....

— Hogyan fedezték fel az esetet?

— Nem tudom, egyszer csak jött a csendőr és megejtette a vizsgálatot.

— Mit vallott a csendőrség?

— Nem vallottam ott semmit. Mire odamentem, már kész volt a jegyzőkönyv, csak a személyi adataimat mondtam be és azt jegyeztem meg, hogy a gyermek már halott volt. Spitzné elmondja még, hogy tudta, hogy a leánya öldött állapotban van és számított a szülésre.

Az első tanu Nagy Mária. Kis fejkendő, töpörödött asz-

zony. A feljelentő. Az elnök megkérdi:

— Haragos viszonyban van a vádlottal?

— Persze, hogy haragos viszonyban vagyok.

— Miért?

— Hát ilyen dolgot csinálni, kérem.

Szóval csak az eset miatt vannak haragban. Kihallgatják.

Elmondja, hogy úgy látta, hogy Spitz Magda áldott állapotban van, majd egy hétig nem látta a leányt. Gyermekét azonban nem látott később sem. Elmentem a csendőrségre, kértem nézze meg, hogy mi történt. Egyébként nem akarok tudni semmiről semmit, — csak nézzenek utána — mondta a csendőrségen.

"Holttan jött a világra" — mondja Spitz Magda

A vádlott leánya, Spitz Magda, 21 éves, jól megtermett leány. Zöld kabátban, fejkendővel jött el. Vallani akar.

— Egy keddi reggel történt. Reggel öt órakor egyedül voltam a szobában. Az éjszaka folyamán nem értesítettem senkit. Egyedül szültem meg a gyermeket. Aztán láttam, — hogy a gyermek meghalt, csak azután hívtam be a szobába az édesanyjamat. Anyám bejött látta, hogy a gyerek halott. — Kivitte a szobából.

— A gyereket nem hallotta sírni?

— Nem.

A vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy hallotta.

— Valami mozgást hallottam, nem tudom, hogy mi volt.

— Tudja, hogy mi történt a gyermekkel?

— Meghalt.

— És azután?

— Tudom, hogy a gyermeket kivitte a félreeső helyre....

Az orvos szerint a gyermek élve született

Dr Mann Gyula szalárdi kör orvos az ügyészség rendeletére elsőnek vizsgálta meg Spitz Magdát. — A vizsgálat során megállapítottak egy nem rég lefolyt szülés nyomait. Mikor a vizsgálat után elmondta, hogy mi történt, Spitz Magda édesanyja felkiáltott:

— Én vágyok a bűnös.

A vizsgálat után értesítették a csendőrséget és a félreeső helyen meg is találták a csecsemőt. Megejtette a boncolást is és megállapította, hogy a gyermek élve született de betegen került a félreeső helyre.

Dr Rosenberg Miklós védő

megkérdezi a kórorvost:

— Az orvosi jelentésben ön azt írta, hogy kora szülés volt és most azt állítja, hogy normális volt a szülés és jól fejlett volt a gyermek.

— A jelentést Spitzné felvilágosításai alapján írtam, a boncolás azonban mást eredményre vezetett.

Felvonul a falu

Az orvos kihallgatása után felvonul a „falu”. Erdélyi Sándor és Bobovszky Ferencné egymás után vallanak:

— „Azt tudjuk, amit mindenki beszélt a faluban. Hogy Spitz Magda másállapotban van. Beszéltünk is róla az anyjával, aki azt mondta hogy megtörtént már mással is. — Majd felneveljük.”

A tanu kihallgatások után Dobrescu főügyész tartotta meg vádbeszédét. Hangoztatta hogy gyilkosság esete forog fenn, amit a törvény életfogytiglani kényszermunkával büntet.

Dr Rosenberg Miklós védő azt igyekezett kimutatni,

SZINHÁZ

Három nagyszerű ujdonság a Thalia operettegyüttesének 15-én kezdődő nyolc napos játéka! Iusán

Arra a hírre, hogy a Thalia kitűnő operett-együttese újra átjön Váradra egy nyolc napos ciklusra, máris hatalmas érdeklődés kezdődött az előadások iránt. Pénteken reggel kezdte a jegypénztár árusítani a jegyeket, de már előjegyzésben igyekszik mindenki biztosítani helyét az előadásokra.

Három ujdonság, három különböző darab: egy zenés vígjáték, egy operett és egy farsangi revü kerül ezalatt a nyolc nap alatt bemutatásra.

Három különböző ujdonság, de mindegyik kitűnő a maga nemében. Az első bemutató Pierre Weber zenés vígjátéka, az „Angyalt vettem feleségül”, amelynek zenéjét Eisemann Mihály szerezte. Ha e két zseniális ember képességeit mérlegeljük, eddigi munkáikra utalunk, könnyű megállapítani, hogy az Angyalt vettem feleségül miért ért el mindenütt hatalmas sikert.

A második bemutató Sándor Jenőnek Nincs szebb, mint a szerelem című új operettje. — Romantikus meséjével, gyönyörű fülbemászó muzsikájával biztosan Váradon is, mint mindenütt, nagy sikert fog aratni.

hogy gyilkosság nem történt, mert amint azt az orvosi bizonyítványok — de maga a főügyész is igazolja — a gyermek már halott volt, mikor a félreeső helyre került és a gyermeket nem Spitzné ölte meg.

Spitzné az utolsó szó jogár elhaló hangon kéri:

— Ne büntessenek meg!

A büntető tábla ítélethez talra vonul vissza és rövid idő múlva ítéletet hirdet: a tábla gyilkosság büntetésében bűnösnek mondja ki Spitz Ignácnét és

három évi börtönrre ítéli.

Dr Rosenberg védő felebbezést jelent be az ítélet ellen és kéri, hogy Spitznének akinek eltilandó lakhelye, öt gyereke van, helyezték szabadlábra.

A tábla elutasítja a szabadlábra helyezés kérését. (t.)

A Rimanóczy uccai rablótámadás a tábla előtt

Ezután a nagyváradai Rimanóczy utcai rablótámadás ügyét tárgyalta a tábla.

Az elmúlt év októberében történt, hogy Farkas István 18 éves cipészsegéd huspotyolóval, rablási szándékkal Rimanóczy utcai lakásán leütötte Simon Blanka 55 éves nyugalmazott posta tisztviselőnőt.

A tábla gyilkosság kísérlete címén

3 évi fogházbüntetésre ítélte Farkas Istvánt.

Simon Blanka kártérítési igényét azonban elutasították.

És végül a harmadik bemutató, a ciklus meglepetése. A szomszjas krokodil. Egyelőre csak annyit jegyzünk meg erről a revü-ujdonságról, hogy szerzői: Szilágyi László, Harmath Imre és Márkus Alfréd. A Thalia áldozatossága, amely mindenkor pazar kiállításban szellemes rendezésben, nagyszerű szereposztásban hozza ki ujdonságait, arra enged következtetni, hogy A szomszjas krokodil az idei szezon nagy bombája lesz Váradon is.

A Thalia operett-együttesének műsora.

Szerda, febr. 15. este 9-kor. A hölgy hozzám tartozik. Pierre Weber és Eisemann Mihály zenés vígjátéka.

Csütörtök d. u. 5: Ide gyere rózsám. (Olcsó helyárakkal)

Csütörtök este 9: A hölgy hozzám tartozik.

Ma FEBRUAR 9 Csütörtök Círii napja

Személyazonossági igazolványok kiadása; csendőrség II. em. bejelentő hivatal CD kezdőbetűsők részére — Felmutatandó állampolgársági, házassági bizonyítvány és két fénykép előzetesen láttamozva a földsz. II. szám alatt).

Katonai livretek láttamozása: Tartalékos tisztek: N betűsők. Leányegységi állomány 1921 évfolyambeliek A-Z. (Jelentkezéskor hajtásukat, személyazonosságát, munka- vagy betegségéletről könyvet vigyen magával.)

Adóvallomások bérleti deklarációk benyújtandók február 28-ig.

Személyzeti kimutatás benyújtható február 15-ig.

Ki követett el szabálytalanságot?**Az elbocsájtott pénzügyi tisztviselő pere Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelő ellen**

Nagyvárad, febr. 8. Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelő éveken keresztül az erdélyrészi terület felügyelője volt. — Ebben a minőségben jól ismerték Nagyváradon is, ahol szinte minden hónapban megfordult felülvizsgáló körútja során. Az elmúlt hónapban a vezérfelügyelőt Temesvárra helyezték át, ahol a Temesvidéki helytartóság pénzügyi vezérfelügyelője lett. A pénzügyi vezérfelügyelő tegnap ismét Váradon tartózkodott. Az ítéltábla, mint vádlottat idézte meg a pénzügyi vezérfelügyelőt. A vád ellene közokirat hamisítás. A feljelentő Jiros Alexandru volt nagyváradai pénzügyi tisztviselő...

A per előzményeihez tartozik, hogy Taranu vezérfelügyelő több felülvizsgálatot tartott a nagyváradai pénzügyigazgató ságon. A pénzügyi vezérfelügyelő az egyik ankétja után jelentést küldött fel a pénzügy miniszteriumba és ebben azt jelentette, hogy Jiros Alexandru hanyag, hasznavehetetlen tisztviselő, nagy restanciái vannak. A pénzügyminiszterium a jelentés alapján Jiros Alexandrut rendelkezési állományba helyezte.

A rendelkezésbe helyezett pénzügyi tisztviselő nem nyugodott bele a határozatba. A pénzügyi vezérfelügyelő ellen fordult és az ügyészséghez benyújtott beadványban feljelentette a pénzügyi vezérfelügyelőt. A beadvány szerint Taranu vezérfelügyelő valótlan tartalmu jelentést küldött fel Bukarestbe és valótlan tényeket állapított meg a terhére. Jiros azt írta a jelentésében — és ezt hangoztatta a tárgyaláson is —, hogy Taranu vezérfelügyelő a magyar és román tisztviselőket pártolta és a román tisztviselőket elnyomta. Összefogott ellene a magyar és román tisztviselőkkel és lehetetlenné tette. Taranu vezérfelügyelő a nagyváradai pénzügyigazgatóságon a magyar ikatási rendszert vezette be.

A vezérfelügyelőn kívül feljelentette Jiros, Haiduc Stefan és Cozea Iloa pénzügyi tisztviselőket is. Cozea Iloát azzal vádolta meg, hogy egy beadványát — egy ügyszeret — éveken később iktatta be és ezzel neki hátrányt okozott. Haiduc ellen az a vád, hogy Cozea Iloának ő adta volna ki az ilyen irányu rendelkezést.

Jiros végül is erkölcsi kártérítést követel és ezen a címen

két millió lej, valamint az elmaradt fizetése fejében 165.000 lej megítélését kéri.

A törvényszék felmentette a vád alól Taranu vezérfelügyelőt. Jiros a táblához felebbe-

zett az ítélet ellen és a tábla tegnap foglalkozott az ügygel.

A tárgyalás megnyitása után kérte Jiros Ionescu elnököt, hogy az ügy letárgyalására három órát irányozzon elő. Ionescu elnök kiszámította, hogy 20 ügy van kitűzve, ha minden ügy letárgyalására három órát szánának, 60 órára volna szüksége. Már pedig a napnak csak 24 órája van. Ezért Jiros

kérésének nem tehet eleget.

Jiros ekkor további, széleskörű bizonyítás elrendelését valamint több inspektor és volt nagyváradai pénzügyigazgató kihallgatását kérte. Kérte Bateala volt nagyváradai pénzügyigazgató ellene benyújtott panaszának a beszerzését, mert — Jiros szerint — Bateala pénzügyigazgató indította meg a kampányt ellene. Kéri Gros-

su Amadeu volt nagyváradai, jelenleg fálticeni pénzügyi inspektor kihallgatását, aki szintén vizsgálatot folytatott ellene. Kéri Sueorosan Ioan volt nagyváradai helyettes pénzügyigazgató — később zilahi, majd kolozsvári pénzügyigazgató — és még egy egész sor tanu kihallgatását.

Szerinte Cozea Iloa a kérvény késedelmes beiktatását úgy követte el, hogy üresen hagyta a rubrikákat és éveken később írta be az adatokat. Erre vonatkozóan irásszakértő kihallgatását kérte.

A tábla ezután határozathozatalra vonult vissza, majd a tárgyalást elhalasztották. Február 13-án döntenek, hogy elrendelik-e a bizonyítás kiegészítését, vagy sem.

Végre kiosztják a nagyváradai munkanélküli segélyeket

Nagyvárad, febr. 8. Ismeretes, hogy a munkaügyi miniszter 100 ezer lejt küldött a nagyváradai munkanélküli segélyezésére. Más városokban a munkanélküli részére küldött összegeket már szétosztották. — Nagyváradon azonban erre még nem került sor.

Értesülésünk szerint Nagyváradon összesen

270 munkanélküli jelentkezett összeírásra.

A városi tisztviselők már megkezdtek az összeírásra jelentkezettek ellenőrzését, bevizsgálják lakásukon, hogy va-

lóban megfelelnek-e a feltételeknek?

A munkanélküli segélyező bizottságát valószínűleg péntekre, vagy szombatra hívják össze és valószínűleg

már a jövő héten megkezdik a munkanélküli segélyek kiosztását.

Szatmári jelentések szerint a városházán kiosztották azt a 100.000 lei pénzsegélyt, amelyet a miniszterium az elmúlt év végén a szatmári munkanélküli részére küldött. Nem történt azonban gondoskodás a

munkanélküli februari és márciusi létfenntartásának biztosításáról, jöllehet a legtöbb munkanélküli április előtt aligha kap munkát. Éppen ezért Radu Vasile munkaügyi alfelügyelő újabb kétszáz ezer lejt munkanélküli segély kiutalását kérte. Az erre vonatkozó jelentést már felterjesztette a munkaügyi felügyelőséghez. Ha a kért pénzösszeg vagy annak egy része megérkezik, a munkanélküli segélyező bizottság, újabb helyszíni ellenőrzés után, ismét ad téli segélyt.

Nagy ünneplést készítenek elő Nagyváradon dr Zigre Miklós kultuszminiszternek

A miniszter távirata a nagyváradai Ugyvédi Kamarához

Dr. Zigre Miklóst, kultuszminiszterre történt kinevezése alkalmából, dr. Bleda Vasile, a nagyváradai Ugyvédi Kamara prodékánja táviratilag üdvözölte a Kamara tagjai nevében. A táviratra ma az alábbi válasz érkezett dr. Zigre Miklós minisztertől:

Bleda Vasile prodékán urak, Oradea.

Köszönöm szeretett kártyáim és munkatársaim szerencsekívánatait. Kérem ügyvéd kollegáimat, hogy őrizzék meg velem szemben ugyanazt a szeretetet és bizalmat, amely engem dékánom ideje alatt irántuk eltöltött. Szeretettel őrzöm meg az Ugyvédi Kamarával szemben a lelki kapcsolatot, amely több mint három évtizeden keresztül egybefűzött. Szeretettel üdvözölöm a választmány minden tagját, a Kamara titkárait és a Ka-

mara minden egyes tagját.

ZIGRE, miniszter.

Értesülésünk szerint dr. Zigre Miklós kultuszminiszter néhány napon belül Nagyváradra érkezik és ez alkalommal ünnepélyes fogadtatást készítenek elő számára.

Fővárosi lapok meleg hangú cikke az új kultuszminiszterről

A bucurestii napilapok valamennyije foglalkozik dr. Zigre Miklós személyével. A méltatások közül talán legtalálóbb a Tempoé, amely így jellemzi az új kultuszminiszter személyét:

— Félénk ember. A legnagyobb ellentéte mindannak, amit „tülekedő ember” alatt értünk. A tömeg zaja helyett sokkal kedvesebb számára a magános elmélkedés órái. Ime ezek azok a vonások, amelyek közel hozzák őt a művészekhez és amelyek hivatottá teszik arra, hogy a művé-

zeti ügyek legfőbb intézője legyen.

— Váradon, eddigi ténykedésének középpontján, mint ki való jogász, érett elgondolásainak bélyegét egyként rányomta a politikai, gazdasági és kulturális életre is. Éppen ezért nem egyszer történt meg, hogy olyan általános nemzeti érdekű kérdésekben, amelyek heroikus megoldásra vártak, dr. Zigre Miklóshoz fordultak.

— A sokmilliót kitevő Gojdu-alapítványt Lapedatu és Anton Mocioni volt miniszterekkel együttműködve, dr. Zigre mentette meg Románia számára. Ugyancsak ez a triumvirátus mentette meg a csódtól a krízisek nehéz idején Erdély román bankjait, az aradi Victoriát és a váradai Eaboreanát is.

A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 12

— Nem hinném — mondta. — S mivel ugylátszik, ez a kis esei kelemellen a maga számára Mrs. Morley miatt, a maga helyén nem is beszélnek róla. A hölgynek gonoszkodó nyelve van. Tehát tartsa meg csak a titkát. Mr. Willis ugye kezdhetne vele semmit.

Amikor a főnök ragyogó kedvében eltávozott, Harriet nem volt meglepődve önmagával. Szabályos fehér fogával ajkát harapdálta és szépen ivelt szemöldökei között haragos ránc jelent meg. — Miért kiméli folyton ezt a Derrick Morleyt?

Hirtelen újra magán érezte Chapman különös tekintetét s most igazán nem tudta, mit tegyen.

Pontosan tizenkét óra volt, amikor az egyik iirnok kopogtatott az ajtón és beengedte a detektívfelügyelőt.

Willis barátságtalan modorát az utolsó hónapok még rosszabbá tették. Éveken át a Scotland Yard legügyesebb detektívének smerték s a menekülés reménytelen volt, ha valakit kipécézett. A hajóindulások előtt mindig felbukkant szakállas majomképe, amelyen gunyos mosoly játszott s a rablók, tolvajok és más gonosztevők hiába ügyeskedtek.

De körülbelül egy év óta úgy látszott, maga az ördög száll harcba a kiváló rendőrkopóval. Néhány hét alatt egy ügyvéd, egy főzsdés, egy bankár és három banktisztviselő szökött meg nagy összegekkel és egyiket sem sikerült elfognia. Még a nyomok követése is csődöt mondott. Az egyik esetben valami hajóúgy nökséghez vezetett a nyom, máskor pedig egy hotelbe vagy egyéb semmitmondó helyre, ahol megazúnt a nyom. Az üldözőtíket mintha a föld nyelje volna el s a kábelek vi lágghálózata más rendőrségek adatait sem jelentette.

Az ötödik titokzatos eset után a befolyásos bankkőrök nagyon nyugtalanodni kezdtek és az egész sajtó lármát csapott. A rendőrség kissé érzékeny főnökét vidéki birtokának nyugalmába küldték és helyére az Indiában állomásozó Sir Garret Cavendish-t nevezték ki. Vaskeze volt és bevonulásának napján borzongás futott végig mindenkin a Scotland Yard helyiségeiben.

(Folytatjuk.)

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE
CÉGNÉL ORADEA

PIATA MIHAI VITEAZUL 1.

Rák-bacilussal beoltott gyümölcsből evett az orvos betörője

A rendőrség biztosra veszi, hogy a betörő önként fog jelentkezni

London, febr. 8. Nem mindennapi betörést követek el tegnap dr. Magian, Marley streeti lakásán. Az orvostól semmi értéket nem loptak el, csak egy jegyzetfüzetet, amely azonban mindennél értékesebb volt. Az orvos ugyanis évek óta rákkutatással foglalkozik és az ellopott füzet legutóbbi

kísérleteinek eredményét tartalmazta.

De a betörő, bár célját elérte, nem mondható szerencsésnek. Ugy látszik igen étvágygerjesztőnek találta azokat a valóban szép almákat, amelyek az orvos íróasztalán álltak és kettőt megevett belőlük. Csak hogy az almák kísérleti célokat szolgáltak és az

orvos huszonnégyórával azelőtt oltotta be rákkivonattal azokat.

Most a rendőrség kíváncsian várja, hogy a betörő mit választ inkább: a rettenetes kórt e, vagy pedig kezelés céljából jelentkezik-e valamelyik kórházban és így elárulja-e kiletét?

Bugyennij marsall helyettes hadügyi népbiztos

Az orosz hadseregben történt változásokkal kapcsolatosan legújabbán Moszkvából azt a hírt közlik, hogy a legendás híró Bugyennij marsallt, az ellenforradalmas idők hőst, aki legutóbb a moszkvai gar-

nizon főnöke volt, elmozdították állásából és a hadügyi komisszáriátus helyettes főnökévé nevezték ki. Bugyennij helyére a moszkvai garnizon élére Kulik generálist állították.

Főszo gabiróvá nevezték ki és Konstancába helyezték át a telegdi főjegyzőt

Kolozsvár, febr. 8. Someș tartomány helytartósága Benjamin Aurel mezőtelegdi jegyzőt

a constancamegyei Negru Voda járás főszolgabirájává nevezte ki.

Royal Mozgó (vált livoli
(Calea Victoriei 50.)

Ujabb szenzációs dupla műsora!

Láthatatlan front

Ne higya férfinek!

Főszerepben:
CARY GRAND és JEAN HARLOW

A szezon legjobb bohózata. Mindkét
film felejthetetlen élmény.

Előadások naponta 7 és 9, vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor. — Olcsó helyárak!

APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szóig 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

POSTA

Fényképel

nagyon olcsón és nagyon jól

szavatosság mellett

Róna fényképész

műtermében kaphat

Régi képekről élethű nagytasok

Str. Alexandri No. 4.

ÁLLÁS

Szólómunkást fiatal házaspárt havi fizetéssel vagy napszámra felveszek. Porkoláb, Calea Emil Isac 20. (Görög-ol dal.) 361

Ügyes, megbízható kifizetőt keres azonnalra Balázs fűszerüzlet. Str. Alexandri 34. 381

Nyomdai tanulóleányt felvesz a Pásztor nyomda. (Román előnyben.) Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Mindenes főzőnő jó bizonyítvánnyal 15-ére felvétetik. Str. Mărășesti 8. Jelentkezés 8-10 és 1-3. 402

Ragasztó vagy ragasztónő felvétetik Ioșia 48., 7. 407

VÉTEL-ELADÁS

Makulatura újságpapír kapható kis és nagy mennyiségben Pásztor Ede cégnél Piața Mihai Viteazul 4.

KÜLÖNFÉLE

Elveszett a Delavrancea utcától az Újságíró Klubig vezető uton egy fél függő. A becsületes megtaláló keretik, — hogy azt a lap kiadóhivatalába adja le 10 ezer lej jutalom ellenében. Jutalmazom a nyomravezetőt is.

LAKÁS

Kiadó három szobás, üvegverandás lakás, disznótartással májusra. Calea Victoriei 65. 406

Kétszobás, földszintes lakást, lehetőleg kertes udvarban keresek május 1-én. Címeiket a kiadóba kérek. 345

Eden lapja az általános hadkötelezettség bevezetését sürgeti

A „Yorkshire Post”, Eden volt külügyminiszter lapja ismét felveti az általános hadkötelezettség kérdését és nagy cikkekben bizonygatja, hogy ez lenne a leghatásosabb módszer arra, hogy Anglia egyszerűs mindenkorra véget vessen a totális államok agresszív magatartásának.

Rádió műsor

PÉNTEK

BUCUREȘTI. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, víz állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 15.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 20.35 Közvetítés az Operaházból. Szünetekben hírek. Majd hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 7.45 Torna. Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Katonazenekar. 14.30 Cigányzene. 17.15 Diákféltóra. 18.10 Táncklemez. 18.45 Sport. 19.20 Előadás. — 19.50 Cigányzene. 21.20 Operaházi közvetítés. 22.20 Hírek 24 Jazz. 1.05 Hírek.

Katonai Livret könyvecske

kapható a

Pásztor Ede cégnél

Oradea, Piața M. Viteazul 4

Megbízható újságírókat jó keresettel felvesszünk Hegyközü, Szalárd, Csátár, továbbá Szalárd, Hodos és Szent Imre községek részére. Jelentkezni a kiadóhivatalban.